

Piezīmes un atsaucis vietas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Kods:	1926
Suga:	Stephanopachys linearis
Kods:	LV0200100
Natura 2000 vieta:	Gaujas nacionalais parks
Eksperts (i):	Maksims Balalaikins
Darbs pabeigts:	01.12.2022.
Vispārējas piezīmes:	<p>Stephanopachys linearis svītrainā kapuķirmja populācijas aprēķina vispārējie principi.</p> <p>Aktuālo datu trūkuma dēļ ziņojumā Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā par periodu no 2013. līdz 2018. gadam Stephanopachys linearis populācijas un dzīvotnes stāvokļa vērtējums norādīts kā nezināms.</p> <p>Stephanopachys linearis ir ļoti reti satopama suga. Līdz 2018. gadam bija zināmi tikai vēsturiski dati par sugas atradnēm Ungurmuižas apkārtnē (Gaujas Nacionālajā parkā), kā arī priežu mežu masīvos Rīgas-Baltezera-Inčukalna, Taurkalnes - Jaunjelgavas un Ances - Dundagas apkārtnē.</p> <p>2018.-2019. gadā tika realizēts LVAf projekts "Īpaši aizsargājamo kukaiņu sugu un to dzīvotņu inventarizācija Biotopu direktīvā iekļauto sugu un biotopu aizsardzības stāvokļa izvērtējuma kontekstā". Viena no šī projekta mērķsugām bija svītrainais kapuķirmis, turklāt projekta ietvaros tā tika no jauna konstatēta vairāk nekā 15 degumos visā Latvijas teritorijā (Vilks 2019).</p> <p>Stephanopachys linearis ir pirofīla suga, kura saistīta ar apdegušiem, bet dzīviem skujkokiem, parasti priedēm, retāk eglēm, kur attīstās kāpuri (Nardi, Audisio 2016). Dažkārt var būt sastopama arī uguns neskartajās dzīvajās priedēs. Sugas kāpuri dzīvo mizā kā arī zem tās.</p> <p>Latvijā sugas optimālais biotops ir skraji, pirms 2-3 gadiem deguši priežu meži sākot ar 60 gadu vecumu, kas var atbilst biotopam 9010* vai attīstās tā virzienā.</p> <p>Balstoties uz pašreiz pieejamo informāciju nav iespējams veikt precīzu populācijas lieluma aprēķinu un noteikt populācijas blīvumu.</p>

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>SDF ir norādīts minimālais populācijas lielums, kura mērvienība ir 1x1 km grids. Attiecīgi norādīts ka suga sastopama vienā grida vienībā. 1x1 km grida izmantošana nav informatīva, tāpēc CV USE aprēķinos tiek izvērtētas zināmās sugas dzīvotnes un tiek prognozēts sugas minimālais populācijas lielums.</p> <p>Sugas monitorings Gaujas nacionālajā parka veikts 2020. gadā, bet īpatņi netika konstatēti. Tāpat bez rezultātiem noslēdzās uzskaites iepriekšējā Natura 2000 monitoringa periodā. Vienīgais zināmais sugas novērojums ir veikts pirms vairākiem gadiem, kad D.Teļnovs konstatēja imago fragmentus uz ozola, Ungurmuižas apkārtnē. Šī atradne nav uzskatāma par sugai tipisku un ir ārpus meža zemes</p> <p>Pieļaujot, ka Gaujas nacionālā parka teritorijā joprojām pastāv sugas populācija, var uzskatīt, ka dzīvotspējīga populācija nav mazāka par 50 īpatņiem. Šāds populācijas izmērs tiek pieņemts balstoties uz zinātniskajiem priekšstatiem par populāciju ilgtspējību, kas nosaka, ka populācijā, kas mazāka par 50 īpatņiem var sākties neatgriezeniskie procesi, samazinoties ģenētiskajai daudzveidībai un pieaugot tuvradnieciskās krustošanās intensitātei (Franklin 1980).</p> <p>Nemot vērā mērķsugas aktuālo atradņu trūkumu Gaujas nacionālajā parka, un neveiksmīgus monitoringa pasākumus, tiek pieņemts ka teritorijā var pastāvēt sugas populācija, bet tās izmērs tiek vērtēts piesardzīgi, ar minimālo īpatņu skaitu (50 īpatņi). Populācijas lokalizācija pašreiz nav zināma.</p> <p>Maksimālo sugas īpatņu skaitu Gaujas nacionālajā parkā nav iespējams aprēķināt.</p> <p>CV_USE tika noteikts balstoties uz prognozējamo minimālo īpatņu skaitu populācijā GNP – 50 īpatņi.</p>
Unit_CV	Īpatnis.
Habitat	Skraji, pirms 2-3 gadiem deguši priežu meži sākot ar 60 gadu vecumu. Meža augšanas apstākļu tips: Sl (sils), Mr (mētrājs), Ln (lāns), Mrs (slapjais mētrājs), Nd (niedrājs), Pv (purvājs).
Annex I	Atbilst biotopam 9010* (4. variants).
Annex I_area_USE	ĪADT nav reģistrēts biotopa 9010* (4. variants).
Other_area_USE	Teritorijā ir sugai potenciāli piemēroti degumi, tomēr kamerāli noteikt to piemērotību sugas sastopamībai nav iespējams.
OK_DEN	Sugas blīvumi netika vērtēti.

Lauks	Paskaidrojums
OPT_DEN	Optimālais blīvums netika vērtēts
OK_NEW	Nē
AREA_NEW	Nē
OK_INT	Nē
IND_INT	Nē
Papildus nosacījumi	GNP ir sugai piemērota teritorija, kur var tikt nodrošināts labvēlīgs sugas populācijas statuss, īstenojot atbilstošus apsaimniekošanas pasākumus un aizsargājot sugai piemērotus mikrobiotopus. Aizsardzības nodrošināšanai ir jāvērs uzmanība sugai piemēroto koku saglabāšanai piemērotos degumos. Šim mērķim pirms sanitārās cirtes veikšanas degumos, būtu jāpiesaista eksperts entomologs, kurš noteiktu saglabājamās kokus. Ņemot vērā, ka sugas monitorings parāda, ka meža ugunsgrēkos reti izveidojas sugai piemērotie degumi, ir jāīsteno pētījumi, kuros sugai piemērotās dzīvotnes būtu izveidojamas dedzinot atsevišķus, sugai piemērotā mežaudzē esošus, kokus. Šādas atsevišķu koku dedzināšanas efektivitāte ir jāpierāda zinātnisko pētījumu ietvaros.
Cits lauks	

Izmantotā literatūra.

Franklin I.R. 1980. Evolutionary change in small populations.. In: Soule, M.E.; Wilcox, B.A. (eds), editor/s. Conservation Biology - An evolutionary-ecological perspective.. Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, U.S.A.; 135-149.

Nardi G., Audisio P. 2016. Italian account for *Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792), a species listed in Annex II of the Habitats Directive (Coleoptera: Bostrichidae). Fragmenta entomologica, 48 (2): 131-136

Vilks K. 2019. Latvijas Vides aizsardzības fonda projekta atskaite: "Īpaši aizsargājamo kukaiņu sugu un to dzīvotņu inventarizācija Bitopu direktīvā iekļauto sugu un biotopu aizsardzības stāvokļa izvērtējuma kontekstā".